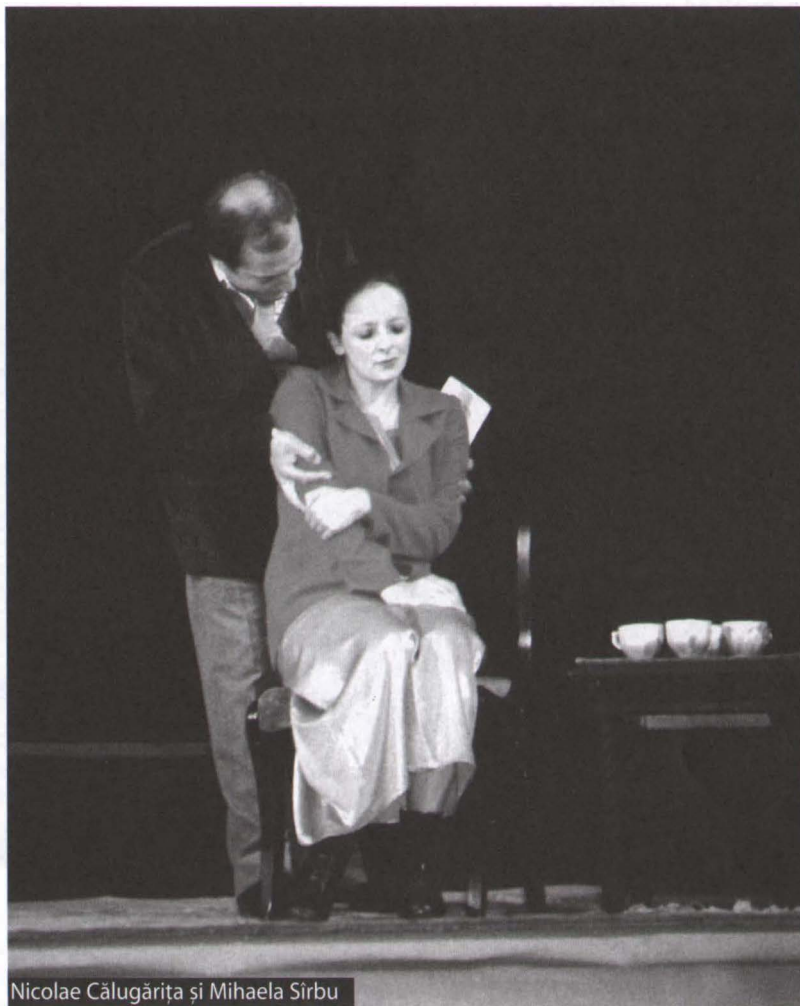

marilor texte din dramaturgia universală (**Un Rege Lear evreu**, de pildă), dar și cu lucrări originale, precum **Dumnezeu, omul și diavolul**, **Hasie orfana** sau **Mirale Efros** (care, ce-i drept, se mai numește și **Regina Lear evreică**). Ultimele două s-au jucat mai demult și la TES, ca, de altfel, și **Sonata Kreutzer**, numită acum – în gust telenovelistic – **Fericirea furată**.

Inspirată din povestirea omonimă a lui Tolstoi, față de care Gordin avea o mare admirație și ale cărei utopii sociale încercase să le pună în practică (fără succes) atât în Ucraina, cât și în America, piesa (1902) e un studiu de caz, socio-comportamental mai degrabă decât psihologic: pentru a ascunde „fructul păcatului” provenit din legătura cu un ofițer rus care s-a sinucis, Etti, fiica cea mai mare a bogatului negustor evreu Fridlender, este obligată să se mărite cu Gregoar, fiul unui lăutar, și să plece apoi în America; aici, suportă cu stoicism reproșurile și crizele de gelozie retrospectivă ale unui soț care, el, o înșală cu nenumărate femei, pentru a se „combina”, în cele din urmă, cu propria lui cumnată, sora lui Etti; ajunsă la disperare, aceasta îi impușcă pe amândoi. Povestea e spusă de autor pe un straniu ton detașat, rece, care sporește, prin contrast, grozăvia întâmplărilor și care, aliat cu tăietura seacă, nervoasă a scenelor – foarte bună intuiție regizorală –, dă textului un „sunet” surprinzător de modern. Regizorul evreu-român-american (locuiește și lucrează la New York) Moshe Yassur a sesizat cu subtilitate factura insolită a piesei și, în loc să-i adauge adâncimi inventate (care, cu siguranță, i-ar fi dăunat), i-a subliniat desfășurarea „pe orizontală”, aducându-i în scenă de la început pe toți actorii; așezați pe două bănci, de o parte și de alta a locului de joc (decorat corect, dar cam impersonal de Veronica Nicolae), ei urmăresc „ca la teatru” acțiunea,

Nicolae Călugărița și Mihaela Sirbu

intervenind atunci când au replică și retrăgându-se apoi iarăși în postura de auditori. Convenția „brechtiană” astfel stabilită este ruptă doar, nu tocmai inspirat, în final, când pocnetul teribil (și teribil de inestetic) al revolverului mănuit de Etti ne aruncă brutal în alt registru stilistic. În schimb, deși aflat la prima colaborare cu trupa de la TES, regizorul a știut, pare-se, să găsească drumul cel mai potrivit către sensibilitatea fiecărui interpret, așa încât distribuția se prezintă perfect omogenă – și omogen

bună. Mihaela Sirbu (Etti) și Nicolae Călugărița (Gregoar) se impun mai cu seamă atenției, grație și partiturilor mai ample, dar Theodor Danetti (Fridlender), Cristina Dogaru (Țili, sora eroinei principale), Geni Brenda (Albert, fiul lui Etti – o foarte bună compoziție) și Luana Stoica (Natașa, servitoarea rusoaică) nu rămân cu nimic în urma protagoniștilor. Chiar și rolurile mici sunt ireproșabil acoperite, grație Eugeniei Balaure și lui Leonie Waldman-Eliad, lui Rudy Rosenfeld și lui Veaceslav Grosu.

Snoavă cu cântec(e)

Despre M. Gherșenzon se știu, în schimb, foarte puține lucruri, inclusiv numele său mic și anul nașterii rămânând necunoscute... Câteva rânduri din caietul-program ne informează că a fost dramaturg, satiric și fabulist de limbă idiș originar din Ucraina și că a căzut (în 1944) în război. Din creația lui la TES s-a mai jucat un musical după piesa **Hershale Ostropolier**, aflat și acum în repertoriu. **Întâmplări dintr-un**

ÎNȚĂMPLĂRI DINTR-UN ORAȘ CU PROȘTI de M. Gherșenzon
 ● **TEATRUL EVREIESC DE STAT** ● Data reprezentației: 8 iulie 2001
 ● Adaptarea și regia: Moshe Yassur ● Scenografia: Veronica Nicolae
 Muzica și conducerea muzicală: Radu Captari ● Coregrafia: Violeta Captari ● În distribuție: Marius Drogeanu, Cristina Dogaru/Natalie Ester, Geni Brenda/Arabela Neazi, Nicolae Predica, Mihnea Trușcă, Mircea Drîmbăreanu, Ion Grosu/Veaceslav Grosu, Florin Petrini, Sorin Tofan, Gabriel Răuță, Mihai Nicolae Alexandru, Bianca Dumitriu/Laura Moise, George Robu, Grigore Ciubotaru. Lectura textului în limba română: Dorina Păunescu.

★★

Scenă din spectacol

oraș cu proști, numită „la bază” Orașul înțelepților sau Înțelepții din Helem, este, practic, o snoavă – probabil, de inspirație folclorică – în care capetele luminate din târgul Helem (după toate aparențele, o așezare „înfrățită” cu al nostru Caracal...) se chinuie să scape orașul de prostia personificată, după părerea

lor, de către tânărul Hoizik, care a renunțat la moștenire în favoarea fratelui său; soluția găsită e radicală: Hoizik trebuie divorțat, ca să fie împiedicat să aibă copii care să-i semene; necazul e că Hoizik este burlac – așa că înțelepții plănuiesc să-l însoare ca să aibă de cine-l divorța... și tot astfel. Scrierea e sim-

patică și amuzantă, cu multe vorbe de duh, un posibil tâlc profund – printre nerozi, omul inteligent nu poate fi socotit decât prost - și, firește, cu *happy-end*: istețul Hoizik (un fel de Păcală) se va căsători cu aleasa inimii lui, frumoasa Țirale, și va avea parte și de o zestre la fel de frumoasă. Regizorul Moshe Yassur a transformat sprintara comedioară într-un mic musical (pentru care a compus și textul câtorva cuplete), sprijinindu-se confortabil pe muzica lui Radu Capțari, cântată *live* de câțiva instrumentiști – o muzică plăcută, melodioasă, cu inflexiuni populare ușor de reținut, dar un pic cam monotonă. Cam monoton și cam lipsit de ritm este, de altfel, întregul spectacol; în plus, găselnița repetată – și, aici, neinspirată – a „distanțării” prin apariția în răstimpuri a unui mașinist îmbrăcat „civil” îl face nesigur ca fizionomie artistică. Rămâne, în continuare, lăudabilă munca regizorului cu actorii, în mare majoritate tineri, proaspete achiziții ale teatrului, și care sunt „dăruiți”, pe rând, cu cel puțin un moment solistic. Drept urmare, pe lângă Ion Grosu (Hoizik) și Geni Brenda (Țirale), se „văd” suficient, de pildă, și Marius Drogeanu sau Natalie Ester, și Gabriel Răuță sau Mihai Nicolae Alexandru. După cum se vede foarte bine și echipa.

Alice Georgescu

Vindecare miraculoasă

BOLNAVUL ÎNCHIPUIT de Molière. Adaptarea: Bogdan-Cristian Drăgan ● TEATRUL „ELVIRA GODEANU” din TÂRGU-JIU ● Data reprezentației: 9 iunie 2001 ● Regia: Bogdan-Cristian Drăgan ● Costumele: Petronela Nemțoiu ● Distribuția: Valeriu Băzu (Argan), Anca Dinu (Toinette), Mariana Ghițulescu (Angélique), Monica Sfetcu (Béline), Pompiliu Ciochia (Cléante), Ion Alexandrescu (Thomas), Dan Calotă (Diafoirus), Eugen Titu (Béralde), Rodica Gugu (Louison), Simona Urs (Purgon), Ion Stoica (Notarul), George Drăghescu (Farmacistul), Sorin Giurcă (Moartea).

Nu departe de locurile natale ale lui Petrache Lupu, Marian Negrescu, directorul Teatrului „Elvira Godeanu” din Târgu-Jiu, creat

ex nihilo în 1993, vru să vindece rutina teatrului prin pase magice post-moderne. Îl stârni deci pe Bogdan-Cristian Drăgan, cunoscut mai ales

pentru filmul său *Cortul*, să-și mute adăpostul temporar la baza Coloanei renovate. Regizorul abordă într-adevăr textul cu umor și detașare. Fără a se feri de actualizări și intertext. Piesa începe cu dialogul purtat la telefon de ipohondrul Argan (Valeriu Băzu, voce bună, prezență cu mult haz) cu farmacistul său. Fratele lui Argan apare în scaun cu rotile și recită caramitric din *Hamlet*. Medicul dorit drept cuscru și fiul său vin la pețit în frac, firește, dar pe o motocicletă cu ataș bogată în lumini și gaze eșapate.